

Verslag van mijn eerste 200 Myls Solo met Waarschip 1010 Bon Bida

Nadat vorig jaar mijn eerste deelname aan de Singlehanded niet zo goed afliep omdat ik voortijdig aan het eind van mijn latijn was, dacht ik dat het een goed idee was om in 2020 aan zowel de 200 Myls Solo als de Singlehanded deel te nemen. Om mijzelf te testen, eigenlijk. Daarbij kon ik een paar lessen, vorig jaar geleerd, in praktijk brengen, hoe mijzelf niet zo snel uit te putten. 's Ochtends plannen maken in plaats van 's avonds. Niet teveel met niet-zeilzaken bezig zijn. En wat geluk hebben natuurlijk.

Eerste dag, woensdag 23 september 2020. Omdat ik in de Bataviahaven afgemeerd lag in een rijtje met Harmen, die om 6:00 los wilde gooien, de wekker op 5:30. Oef. Dan ga ik ook maar vroeg starten. Het weerbericht, Windfinder eigenlijk, voorspelde dat woensdag de mooiste, comfortabelste zeildag zou worden, dus vandaag zoveel mogelijk mijlen maken. Wat er donderdag en vrijdag mogelijk is, is afwachten. Ik had mijn oog op baan 1 laten vallen maar dat werd mij te onstuimig. Dus vielen 2 en 3 ook direct af. 4 vond ik dermate warrig om naar te kijken, dat ik er geen gevoel van overzicht bij kreeg. Baan 5 daarentegen lijkt op ergens naartoe gaan. Daar kan ik meer mee. Woensdag proberen tot Medemblik te komen en daar onder de hogerwal te ankeren. Als tweede ging ik over de start, samen met de Squiffy. De rest ligt echt ergens anders, die starten straks wel. Maakt ook niet veel uit op een race die tientallen uren duurt, maar het is toch wel een beetje een wedstrijd? Na een tijdje kijk ik eens om. De Squiffy vlakbij en achter ons, in de nevel doemt een armada op. De grote boten gaan mij straks hoe dan ook voorbij varen, dat is normaal. Maar hier ga ik even van genieten. Terwijl de stuurautomaat stuurt, geniet ik van het uitzicht achter mij en het lichter worden. Na ook de code nul en spinnaker te hebben verwelkomd aan dek, gaat het door de sluis het IJsselmeer op. Daar volgt een rondje linksom. De wind is wat aangetrokken, wat fijn is. Zo loopt Bon Bida haar rompsnelheid zonder rif en ook zonder steeds met die grote zeilen in de weer te zijn. Scheelt mij energie. Het gaat erg lekker allemaal, op fruit, water en mueslibrood met camembert haal ik redelijk opgewekt Workum. In het kommetje voor de sluis vind ik een vrij stukje steiger. Nog een paar uur opruimen, eten en thee. En whatsapp. Een groepje, bestaand uit familie en vrienden, volgt mijn vorderingen en stuurt berichtjes terug. Ze lijken het allemaal nogal toe te juichen wat ik doe. Fijn, want daar zou je met recht ook anders over kunnen denken. Harris let goed op de cijfers en vertelt dat ik eigenlijk best goed heb gevaren vandaag. Leuk om te horen, maar ik ben helemaal niet bezig met een klassementspositie. Uiteindelijk ruim na middernacht naar mijn nestje, dat smalle knusse deel voor de mast dat overdag niet lijkt te bestaan.

Tweede dag, donderdag. De wind is vannacht wat aangetrokken. Omdat het vrijdag, volgens Windfinder, erg hard zou waaien, leek het mij dat de komende nacht de aangewezen nacht is om te ankeren en de Compagniehaven bij Enkhuizen de aangewezen plaats, omdat die redelijk beschut is door bebouwing en bomen. Maar het kan er ook druk zijn. In dat geval zal ik uitwijken naar een hogerwal in de buurt, in Enkhuizen is er keus genoeg. Dat betekent dat ik vandaag maar een kleine 28 myl opschiet en er dus wat veel werk voor de laatste dagen blijft liggen. Dat zien we later wel. Voordeel is dat ik het rustig aan kan doen; uitslapen. Na het ontbijt steek ik twee reven. Dat, en de high aspect fok doen het aan de wind bij 6 bft prima en 7 gaat ook nog, al gaat het dan ook voor Waarschip 1010 begrippen erg schuin, de boot blijft lekker doorlopen en licht sturen. Het eerste rak van de H2W1 naar VF18 gaat als de brandweer. Het waait stevig, maar er gebeuren geen rare dingen. Onder de afsluitdijk volgen dan een kruisrakje en nog een bezeild rak, waarbij de holle golven opvallen. Had ik dit hier al eens zo gezien? Na de noordelijke boei Sport A volgt een 10 myl lang

kruisrak naar Sport C. Daar zal ik een paar uur mee bezig zijn. Allemachtig wat waait het hard! Het fluit in de reling, water vliegt voortdurend over de boot. Wij hellen zover over dat de kajuitzijkant in het water komt, wat een hele stoere extra hekgolf oplevert. En we blijven gewoon bestuurbaar! Wat een boot. Maar goed, ik moet mij vasthouden en wat ga ik doen als er nog een kracht bijkomt? Ik heb geen windset en ik geloof er niets van dat dit maar 6 bft is. Martin Baas, de zeilmaker van onze prachtige nieuwe fok en grootzeil, raadde af de fok te reven door deze in te rollen. De sterke draadjes die in het zeil geplakt zijn, lopen dan niet meer van de schoothoek naar hals- en tophoek, maar naar overal in het voorlijk, wat het zeil minder belastbaar maakt. Als je het doet, was zijn advies: rol hem dan wat meer in dan je eigenlijk zou willen, om de krachten in het zeil te verminderen. Ik besluit voor het eerst de fok deels in te rollen. De helft van het onderlijk ongeveer, dus het meeste van het oppervlak is weg nu. Het scheelt enorm. Wij liggen weer comfortabel en lopen nog steeds goed vooruit. De boot komt soms, nee vaak heel hard neer in een golfdal, om zich meteen in de volgende golf te boren. Op het kajuitdak zit een klein luikje dat altijd op een kier staat. Ik besluit met de hand te sturen. Krijg het een beetje koud en vergeet te eten. Dat leert mij vier lessen die mij morgen goed van pas zullen komen. Na etenstijd, maar voor bedtijd, arriveer ik in Enkhuizen. Daar liggen nog twee deelnemers voor anker. Omdat het 7 kg Bruce anker dat aan boord was mij niet echt voldeed, heb ik deze winter maar een 10 kg Delta aan boord gesleept met zo'n verzwaarde lijn. Op een boot die geen zwaar anker met ketting onder het voordek duldt, wil je niet met een ketting over de boot slepen. Plekje uitgezocht, haak naar beneden, tros uit laten lopen en aantrekken. Ik voel dat het anker meteen houdt. Even testen met de motor $\frac{3}{4}$ achteruit: de belletjes op het water naast mij verroeren zich niet. Briljant. Zo kan ik rustig slapen. Ankeralarm op de gps ingesteld (waarom, o Furuno, heb ik daar steeds de handleiding voor nodig?). Waar zijn de anderen? Als dit voor mij de enig logische tijd en plaats lijkt om te ankeren, wat zien zij dan anders? Omdat ik al aan het eind van de middag klaar ben met zeilen heb ik alle tijd om iets aan de natte troep te doen. Een dieselmachiel is hier van groot nut. Om 21:30 heb ik niets meer te doen, krant uit, thee op. Geen boek mee dus ik ga maar heerlijk vroeg naar mijn kooi.

Derde dag, vrijdag. Vandaag was oorspronkelijk veel te veel wind voorspeld om een lange dag mee te gaan varen. Voor mij en onze boot dan. Ik begrijp dat een paar grotere schepen, met mooie dekhuisen en meerdere rolfokken op het voordek het gemakkelijk langer kunnen uitzingen. Ik herinner mij nog een tocht, als bemanning, met een prachtige aluminium Koopmans 37 langkiel/midzwaardboot van Helsinki naar Nederland. Daarbij voeren wij in hetzelfde jaargetijde met 8 bft over de Oostzee. Ik kon toen heerlijk in mijn lange ondergoed onder de buiskap naar het glinsteren van de golven tegen de laagstaande zon genieten. Op een Waarschip 1010 moet je bij dit weer in je lange ondergoed niet eens in de buurt van de kajuitingang komen. Maar goed, de windverwachting was wat veranderd. Eerst flinke wind, later op de dag wel harder, maar geen 7 bft meer. Vandaag moet het gebeuren: Rondje van 73 myl van Enkhuizen naar Enkhuizen, zodat ik de komende nacht heerlijk beschut in de buitenhaven kan pitten en zaterdag eenvoudig naar Lelystad kom (al is voor die tocht echt veel wind voorspeld, maar dat zijn zorgen voor morgen). Het begint vandaag met dubbel gereefd grootzeil en fok richting Lelystad, langs het Enkhuizerzand. Zon schijnt, boot loopt halve wind haar rompsnelheid en mooi buiswater (tegenlicht maakt het feestelijk) zorgen voor een mooie warming-up. Er volgt een kruisrak naar Sport F. Dat gaat prima, het water is hier niet al te woest, zo met wat beschutting van dijk en polder. Ik besluit een beetje baldadig het tweede rif eruit te trekken bij het rondenvan de boei, waardoor de ruime en halvewindse rakken tot voor Workum wat extra pit zullen hebben. Bij vlaggen vergeet Bon Bida dat er een kiel met de helft van

haar gewicht onder haar buik gebout zit en planeert als een zwaardboot. Nou, bijna dan. Op het voordewindse rak word ik voorbijgelopen door de Pieraat, een 37-voeter die later vanmiddag zal laten zien ook goed tegen harde wind te kunnen opkruisen. In een halvewinds rak tussen Urk en Staveren surft Bon Bida dermate veel, dat wij de Pieraat weer rap inlopen. 8,6 mijl met een gemiddelde snelheid van 8,9 knopen! De Pieraat, die met vol grootzeil vaart (!) loopt regelmatig ernstig uit het roer, wat mij ook gebeurt, maar minder. De boei komt net te vroeg, voorbijvaren doen wij haar niet meer. Bij Workum gaat bij de Pieraat een rif erin, wat mij op het idee brengt het tweede rif weer te steken. Gaat niet lekker, de haak op de giek zit tegen de mast, geen kous op te krijgen. Daarvoor zit altijd een los eindje in de zak van mijn jollenbroek, maar het blijft een verbeterpunt. Het tweede rif blijkt geen luxe. En de golven hier bij de Afsluitdijk zijn van een ander kaliber dan bij Lelystad. Sodeju! Bij Sport A, waar het 10 myl lange kruisrak naar Sport C begint, loeft de Pieraat op, om even later weer weg te draaien. De zeilen gaan naar beneden. Jan-Willem vaart nog even terug naar de boei, net wanneer ik die rond. Wij zwaaien even naar elkaar, ik heb het gevoel dat wij, vreemden van elkaar, elkaar goed begrijpen (p.s.: anders dan ik toen dacht, begon J-W. een rustperiode, om later de zuidwaartse rakken bezeild te hebben. 200 Myls Solo voor gevorderden). De fok maar weer een stuk ingerold, het ging, net als gisteren, hier weer fors tekeer. De windvaan stuurde netjes aan de wind en ik hoefde weinig te doen behalve opletten. Ik dacht: als er nu niets stuk gaat, is er geen probleem. Nog even met thuis gebeld, nadat mijn telefoon blijkbaar spontaan Nanette, mijn vrouw, had gebeld. En even later: een hard, raar geluid boven? achter mij? Mijn reddingsvest was uitgekapt. Een grote gele ballon, 28 liter CO₂ met een noodzender trots erbovenop, vulde mijn uitzicht. Logisch, het water komt nu overal. Nadat ik mij uit dit lastpak had bevrijd, snel een andere aangedaan. Verder ging dit kruisrak beter dan gisteren: met drie slagen was ik bij Sport C, ik stuurde niet zelf (een windvaan blijft probleemloos uren aaneen alert), het kleine luik was dicht en met bananen en mueslibrood met camembert (heerlijk en calorïen, calorïen en calorïen) en een extra laag van dat spannende thermo-ondergoed bleef het aan boord prima uit te houden. Rond negen uur heerlijk afgemeerd in de Buitenhaven van Enkhuizen. De buit is binnen, nu nog zien dat wij in Lelystad komen, morgen.

Vierde dag, zaterdag. Aanvankelijk was voor vandaag de hele dag iets van 7 – 8 bft voorspeld. Ik was al niet meer van plan mij door zoiets van het voltooien van de 200 Myls Solo te laten weerhouden. Het ging nog maar om 16 myl, een mooie gelegenheid om dat derde rif eens te proberen. Maar dit weertype, waarbij je na verloop van tijd niet meer weet of het een bui, trog of front is waarvan je op je kop krijgt, is moeilijk precies te voorspellen. Het was windstil. De wind zou na de middag aantrekken tot toch weer veel in de avond en nacht. Wachten dus op wind, al vond ik het wel leuk om zaterdag in Lelystad te eten. Om drie uur, eigenlijk nog een uur te vroeg, vertrokken wij onder spinnaker uit Enkhuizen. De wind nam tergend langzaam toe en na ruim drie uur ging het met de code nul met 7 kn langs Sport I. Gefinisht! Het is gelukt! Een heerlijk gevoel, ook omdat het niet een erg lichte tocht is geweest, is de voldoening aanzienlijk.

Dank aan de organisatie, het was voor mij als beginner goed te begrijpen hoe de race werkt. Doe wel alsjeblieft iets aan het handicapsysteem. Een handicapformule waarbij de waterverplaatsing van de boot met een factor wordt verhoogd om aan een acceptabele rating te komen is natuurlijk geen werkend systeem. Er zijn goede alternatieven. Dat gezegd hebbende: dank aan de organisatie en de andere deelnemers, die dit mooie evenement mogelijk hebben gemaakt!